

თავი 16

ინვესტიციების აღრიცხვა – ტესტები**1. საზოგადოდ, ინვესტიცია აღნიშნავს აქტივს, რომელსაც ფლობს საწარმო:**

- ა) საკუთარი სიმდიდრის გასაზრდელად, შემოსავლების მიღების მიზნით, კაპიტალის ან სხვა სახის სარგებლის გასაძიდებლად;
- ბ) საწარმოო პროცესებში გამოსაყენებლად და მისი რეალიზაციის შედეგად შემოსავლების ზრდის მიზნით;
- გ) არც ერთი მათგანი.

2. საწარმო ინვესტიციას შეიძლება ახორციელებდეს შემდეგი მიზნით:

- ა) დამატებითი კაპიტალის მოზიდვის მიზნით;
- ბ) მოგების განაწილების მიზნით;
- გ) კომერციული უპირატესობის მოსაპოვებლად.

3. რა პოზიციებით შეიძლება სარგებლობდეს ინვესტორი:

- ა) აკონტროლებდეს სხვა საწარმოს;
- ბ) მონაწილეობდეს სხვა საწარმოს სამეწარმეო საქმიანობაში;
- გ) წარმოადგენდეს სხვა საწარმოს ძირითად მომწოდებელს.

4. ფინანსური აქტივი არის:

- ა) კრედიტორული დავალიანება;
- ბ) სხვა საწარმოს წილობრივი ინსტრუმენტი;
- გ) საწარმოს სათამაშუქო ვალდებულება.

5. წილობრივი ინსტრუმენტი არის:

- ა) ნებისმიერი ხელშეკრულება, რომელიც ადასტურებს საწარმოს აქტივებში ყველა მისი ვალდებულების გამოქვითვის შემდეგ დარჩენილი წილის საკუთრების უფლებას;
- ბ) ხელშეკრულება, რომელიც ადასტურებს ძირითადი საშუალების შეძენა საკუთრების უფლებას;
- გ) ხელშეკრულება, რომელიც ადასტურებს საწარმოს აქტივებში გარკვეული ტიპის ვალდებულების გამოქვითვის შემდეგ დარჩენილი წილის საკუთრების უფლებას.

6. ბალანსში ასახვის მიზნებიდან გამომდინარე, ინვესტიციების კლასიფიცირება არ ხდება:

- ა) გრძელვადიან ინვესტიციებად;
- ბ) მოკლევადიან ინვესტიციებად;
- გ) გადავადებულ ინვესტიციებად.

7. ინვესტიციის შეძენამდე გამოთქმავებული საპროცენტო შემოსავალი, შეძენის ოპერაციის ასახვისას:

- ა) აკლდება ინვესტიციის შეძენის თვითღირებულებას;
- ბ) ემატება ინვესტიციის შეძენის თვითღირებულებას;
- გ) მაშინვე აისახება შემოსავალში.

8. ინვესტიციები მეორად ბაზარზე:

- ა) ფასიანი ქაღალდი გასაყიდად გამოაქვს ინვესტორს;
- ბ) ფასიანი ქაღალდი გასაყიდად პირველად გამოაქვს ემიტენტს;
- გ) არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

9. მოკლევადიან ინვესტიციებს, როგორც აქტივს, ასახავს:

- ა) ინვესტორი;
- ბ) ემიტენტი;
- გ) ინვესტორი და ემიტენტი;

10. კონტროლი გულისხმობს ინვესტორის მიერ ინვესტირებული საწარმოს:

- ა) ფინანსური პოლიტიკის მართვას;
- ბ) სამეურნეო პოლიტიკის მართვის უფლებამოსილებას;
- გ) ფინანსურ და საწარმოო პოლიტიკის მართვას ეკონომიკური სარგებლის მიღების მიზნით.

11. მნიშვნელოვანი ზეგავლენის უფლება ნიშნავს:

- ა) ერთობლივი კონტროლის უფლებას ინვესტირებულ საწარმოზე;
- ბ) ინვესტირებული საწარმოს ფინანსური და საწარმოო პოლიტიკაში მონაწილეობასა და კონტროლს;
- გ) სათავო საწარმოს მიერ კონტროლის გაწევას შეიღობილ საწარმოზე.

12. მეკავშირე საწარმო არის:

- ა) სათავო საწარმო, რომელიც ინვესტორთან ერთად იღებს მნიშვნელოვან მმართველობით გადაწყვეტილებებს;
- ბ) შეიღობილი საწარმო, რომელიც, ამავდროულად, მეკავშირეობას უწევს სათავო საწარმოს;
- გ) ამხანაგობის ტიპის საწარმო, რომელზეც ინვესტორს მნიშვნელოვანი ზეგავლენის უფლება გააჩნია და არ წარმოადგენს შეიღობილ საწარმოს.

13. ინვესტიცია არის:

- ა) საქონლის შეძენა;
- ბ) ვალდებულების დაფარვა;
- გ) კაპიტალის დაბანდება.

14. საწარმოს მიერ შეძენილი სახელმწიფო ობლიგაცია, რომლის შენარჩუნებას აპირებს 3 წლით აისახება ანგარიშსზე:

- ა) №1320;
- ბ) №2420;
- გ) №2430.

15. შეძენის დროს ფინანსური აქტივის კლასიფიკაციას ახდენენ:

- ა) შეძღვომში რეალური ღირებულებით შეფასებულ აქტივებად;
- ბ) შეძღვომში ამორტიზირებადი ღირებულებით შეფასებულ აქტივებად;
- გ) გამოიყენება ორივე სახის კლასიფიკაცია.

16. ფინანსური აქტივი თავდაპირველი აღიარებისას, თუ ის კლასიფიცირებულია შეძღვრულ რეალური ღირებულებით შეფასებულად მოგება-ზარალში ასახვით, უნდა შეფასდეს:

- ა) რეალური ღირებულებით;
- ბ) რეალურ ღირებულებას პლუს გარიგების დანახარჯებით;
- გ) ორივე მეთოდის გამოყენება დასაშვებია.

17. ფინანსური აქტივი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ შეიძლება შეფასდეს:

- ა) დისკონტირებული ღირებულებით;
- ბ) ამორტიზებადი ღირებულებით;
- გ) გარიგების ღირებულებით.

18. თუ ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივი გაუფასურებულია, მაშინ გაუფასურების თანხა უნდა აისახოს:

- ა) კაპიტალში;
- ბ) მოგება-ზარალში;
- გ) შემოსავალში.

19. ქონება, რომელსაც მესაკუთრე ფლობს საქონლის წარმოების მიზნით, არის:

- ა) საინვესტიციო ქონება;
- ბ) მესაკუთრის მიერ დაკავებული ქონება;
- გ) ფინანსური აქტივი.

20. თვითღირებულების მოდელით შეფასებული საინვესტიციო ქონება ბალანსში აისახება:

- ა) რეალური ღირებულებით;
- ბ) გადაფასებული ღირებულებით;
- გ) თვითღირებულებას გამოკლებული ცვეთის თანხა.

21. სათაოსა და შვილობილ საწარმოებს ერთად უწოდებენ:

- ა) საწარმოთა გაერთიანებას;
- ბ) საწარმოთა ამხანაგობას;
- გ) საწარმოთა ჯგუფს.

22. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშების მომზადება ევალება:

- ა) სათაო საწარმოს;
- ბ) შვილობილ საწარმოს;
- გ) სახელმწიფოს.

23. თუ ინვესტორი მეკავშირე საწარმოში ინვესტიციას ასახავს კაპიტალ-მეთოდით, ეს ნიშნავს, რომ:

- ა) ის არის მნიშვნელოვანი გავლენის მქონე ინვესტორი;
- ბ) ის არის სრულუფლებიანი მონაწილე;
- გ) მას ჰყავს სულ მცირე ერთი შვილობილი საწარმო მაინც.

24. ერთობლივად კონტროლირებადი აქტივები, წარმოადგენს:

- ა) ერთობლივ საქმიანობაში მონაწილეობას;
- ბ) ერთობლივად კონტროლირებად სამეურნეო სუბიექტს;
- გ) თანამშრომლობას.

ინვესტიციების აღრიცხვა – ამოცანები**სამარჯოშო №1**

A საწარმომ შეიძინა B საწარმოს სავალო ფასიანი ქაღალდები: 50 ცალი ობლიგაცია, თითოეულის ნომინალური ღირებულება შეადგენს – 200 ლარს.

შეძენისას A საწარმომ ობლიგაციებში 11.500 ლარი გადაიხადა. გარდა ამისა გაფორმების დანახარჯმა შეადგინა 500 ლარი, ფული გადახდილია უნაღლო ანგარიშსწორებით.

ინვესტიცია კლასიფიცირებულია შემდგომში ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულად. კომპანია ობლიგაციების შენარჩუნებას აპირებს ხანგრძლივად.

მოგეთხოვებათ:

ასახოთ A საწარმოში ობლიგაციების შეძენა ბუღალტრულად.

სამარჯოშო №2

კომპანია “ალფამ” საფონდო ბირჟაზე შეიძინა კომპანია “ბეტას” 20.000 ცალი აქცია, თითოეული აქციის კოტირებული ფასი შეადგენდა 60 ლარს, ხოლო ნომინალური ფასი 50 ლარს. აქციის შეძენასთან დაკავშირებული პირდაპირი ხარჯი, ბაჟის სახით შეადგენს 2.000 ლარს, ბროკერის საკომისიო 1.000 ლარს. ფულის გადახდა მოხდა უნაღლო ანგარიშსწორების წესით.

მოგეთხოვებათ:

მოახდინოთ კომპანია “ალფას” აღრიცხვაში ამ ოპერაციის ბუღალტრული ასახვა, თუ ინვესტიცია კლასიფიცირებულია შემდგომში რეალური ღირებულებით შეფასებულად.

სამარჯიშო №3

კომპანია “X”-მა 1 მაისს მოახდინა 6.000 ლარის ინვესტირება 100 ცალ 10%-იან სახელმწიფო ფასიან ქაღალდში, რომლის ნომინალური ღირებულება ერთეულის – 50 ლარია, პროცენტის გადახდა ხდება ყოველ 6 თვეში ერთჯერ. შეძენა განხორციელდა უნაღდო ანგარიშსწორებით. ინვესტიცია შეფასებულია შეძღვომში ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებულად.

მოგეთხოვებათ:

ასახოთ ბუღალტრულად კომპანია “X”-ის აღრიცხვაში ფასიანი ქაღალდების შეძენის ოპერაცია.

სამარჯიშო №4

კომპანიამ “ბაბი” კერძო კომპანიის 20 ცალი 15%-იანი ობლიგაცია შეიძინა 22.958 ლარად. თითოეული ობლიგაციის ნომინალური ღირებულება 1.000 ლარია, პროცენტის გადახდა ხდება ყოველი წლის ბოლოს, ობლიგაციის განაღდება მოხდება 5 წლის ბოლოს. კომპანია ობლიგაციას იტოვებს განაღდებადღე, საბაზრო საპროცენტო განაკვეთია 11%.

მოგეთხოვებათ:

- 1) გაიანგარიშეთ ინვესტიციის ამორტიზირებული ღირებულება ყოველი წლის ბოლოს – ბალანსში ასახვის მიზნით;
- 2) ასახეთ ბუღალტრულად ინვესტიციისაგან საპროცენტო შემოსავლის მიღებისა და ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახვის მიზნით შეფასების ოპერაცია.

სამარჯიშო №5

ასახეთ კომპანია “პროგრესის” ბუღალტრულ აღრიცხვაში შემდეგი ოპერაციები:

- 1) 12.12.20X2 “პროგრესმა” სს “კალასის” 500 ობლიგაცია შეიძინა 100.000 ლარად, 36%-იანი განაკვეთით, პროცენტის ყოველი მომდევნო თვის 10 რიცხვამდე მიღების პირობით. მან ასევე შეიძინა სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდები 400 ცალი ობლიგაციის სახით 40.000 ლარად, 24%-იანი განაკვეთით, პროცენტის კვარტალის ბოლოს მიღების პირობით. ფასიანი ქაღალდების შენარჩუნება იგეგმება 1 წლამდე ვადით (პროცენტის დარიცხვისათვის იყენებს 365 დღიან მეთოდს).
- 2) 31.12.20X2 დაერიცხა პროცენტი სს “კალასის” ობლიგაციებსა და სახელმწიფო ფასიან ქაღალდებს.
- 3) 10.01.X3 შპს “პროგრესს” საბანკო ანგარიშზე ჩამოერიცხა დარიცხული პროცენტი
- 4) 05.02.X3 შპს “პროგრესმა” შეიძინა შპს “ამრას” წილის 80% - 160.000 ლარით. აღნიშნული ობიექტი გახდა შპს “პროგრესის” შვილობილი საწარმო.
- 5) 10.02.X3 გაყიდა სახ. ფასიანი ქაღალდები 50.000 ლარად, დარიცხული და მიუღებელი პროცენტით.

სამარჯიშო №6

კომპანია “იზი” ფლობს შეძღვრულ ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებულ საწარმოს ფასიან ქაღალდს, რომლის საბალანსო ღირებულება წლის დასაწყისში შეადგენდა 12.500 ლარს. წლის ბოლოს ინვესტირებული კომპანიის ვაკოტრების საქმის გახსნასთან დაკავშირებით, ინვესტიციის ღირებულების გაუფასურება შეფასებული იქნა 2.000 ლარით.

მოგეთხოვებათ:

ასახეთ ბუღალტრულად ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახვისათვის ინვესტიციის შეფასების ოპერაცია.

სამარჯიშო №7

კომპანია “ანი” ფლობს კომპანია “ბანის” ხმის უფლების მქონე აქციების 46% და კომპანია “განის” ხმის უფლების მქონე აქციების 75%, რომელიც თავის მხრივ ფლობს კომპანია “ბანის” ხმის უფლების მქონე აქციების 40%.

მოგეთხოვებათ:

- 1) განსაზღვრეთ ძირითადი და შეიღობილი საწარმო
- 2) განსაზღვრეთ ძირითადი საწარმოს წილი შეიღობილ საწარმოებში